

Oli jälle üks päris isevärki kevad

Ilmanäitajate poolest oli peagi lõppev kevad kuivapoolne, soojuselt normis ja üpris päikeseline. Usu või ära usu!

AIN KALLIS
klimatoloog

Paar päeva tagasi helistas Maalehe toimetusest Rein Raudvere: "Teed siis suvest kokkuvõtte, nagu lubatud?"

"Suvest?!" ehmusin.

"Pagan, muidugi kevadest!" ohati vastuseks.

Veel nädala alguses näis paljudele, et suvi ongi möödas, või kardeti, et saab seda kauaoodatud aega päriselt näha alles jaanipäeva paiku. Kui sellalgi...

Kevadlained

Teiseks juuniks, ajaks kui igatseme saada pruuniks, tuli jälle välja otsida kevad-sügismantlid. Hommikul oli maa paiguti valge, seda küll hallast. Mitu päeva lõõtsus jube sügistormine tuul. Polnud siis mingi ime,

et president Trump kuulutanud samal päeval kogu maailmale, et ei usu mingit kliima soojenemist.

Esimene kevadkuu oli pikaajalisest keskmisest ehk normist üle kahe kraadi soojem. Mõnel aastal, näiteks 2013, oli aga just märts talvisematest kuudest kõige külmem. Nüüd kõikus temperatuur vaid -9,1 ja 11,3 kraadi vahel. Lumi püsis maas pea pool kuud.

Aprill oli jahe, eriti kõle oli teine kümpäevak, kui saabus arktiline külmapahvak. Ja sajune – Eestis sadas keskmiselt 49 mm (158% normist), nii lund, lörtsi kui vihma. Ilusaim, lausa suvine oli jürikuu teine päev, kui koguni 11 jaama said uued päevarekordid (Valga 15,5°).

Aprillikuu viimased päevad olid tõepoolest õige tormised – tuul viis Patarei vanglalt ära osa katust.

Päriskevad tuli meie mai-le alles mais. Mitmel pool tõusis ööpäeva keskmine õhutemperatuur püsivalt üle +5 kraa-

di 1. kuupäeval, Kirde-Eestis 13. mail, seega ligi kuu hiljem kui mullu.

Kuu esimene kümpäevak oli väga vilu (6,0°, norm 9,1°), jaheduselt alates 1961. aastast 6.–7. koht. Registreeriti uus kuu külmarekord -6,7 kraadi Kuusikul 10. kuupäeval.

Lumevaip tuli jälle maha 9.–10. mail. Saaremaal oli see kõige paksem – üle 5 sentimeetri.

Väga vanu inimesi see vast ei üllata – 1924. aastal sulas lumikate Jõhvis ära alles 10. mail, Tallinnas nädal varem.

Mai algupoole jahedus ehmatas ka moskvalasi: nii külma võidupäeva (4 kraadi ümber) pole olnud sõja lõpust saadik. Kindral Pakane, Moskva lahingu võidu sepiatja, otsustas seekord ise paraadile tulla, naljatasid kohalikud.

Ära jäi õhuparaad, sest nii paksu pilvekihti kui tol päeval, ei suuda kemikaalid hajutada. Lennuväljadel oli kohal talvetechnika, lume tõttu hilinesid lennud.

Alates aastast 1961 on soojemaid kevadeid olnud 25 ja külmemaid 30.

Vanasõna ütleb: kui jüri toob roheluse, sööb mai selle ära. Polnud viimasel midagi süüa – äsja tundus, et isegi jaan jääb nälga...

Maikuu keskpäiku polnud Eestis kased veel hiirekõrvuski. Vanasõna ütleb: kui jüri toob roheluse, sööb mai selle ära. Polnud viimasel midagi süüa – äsja tundus, et isegi jaan jääb seekord nälga...

Suvelootust suurendas küll soojalaine, mis saabus 19. mail. Kümme päeva kestis (vähemalt lõunas) kliimaatiline suvi. Tiirikojal Peipsi ääres mõõdeti isegi 27,1 kraadi.

Edasi aga ilm jahenes uuesti ning algasid sajud. Põuaohht põldudel ja tuleohht metsades taandus.

Lehekuu keskmiseks temperatuuriks arvutati ilmateenistuses 9,3 kraadi (norm 10,4°).

Kevade ilmanäitajaid

Eesti keskmine õhutemperatuur oli tänavu 4,5° (norm aastaist 1981–2010 on 4,6°). Kevadkuud olid seekord kõige sooje-

mad Võrus ja Valgas (5,2°), jahedaimad Jõhvis (3,8°). Alates aastast 1961 on soojemaid kevadeid olnud 25 ja külmemaid 30.

Sel kevadel oleme saanud sademeid keskmiselt 104 mm (norm 110 mm), kusjuures kõige kuivem paik oli Kunda (77 mm), sajuseim aga Valga (134 mm).

Väga kuiv oli maikuu (14 mm, norm 42 mm) – kolmas koht alates 1961. aastast.

See tähendab, et üle poole kuu ei sadanud mõnel pool lausa tilkagi. Oli ka selliseid kohti, kus sademete hulk ulatus vaid kümnekonna protsendini normist. Näiteks Tooma sai vaid 4,8 mm vihma (10% normist), Väike-Maarja 6 mm (15%). Tõraverse oli kuival pea terve kuu, kuni 29. mai pärastlõunal valas 20 minutiga alla 14 mm vihma.

Lõpetuseks: teisipäeval saabus mandrile jälle kliimaatiline suvi. Päikest!